

Täysistunto

Maanantai 4.12.2017 klo 14.00—21.50

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 161/2017 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 15/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 15/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

18.03 **Satu Hassi vihr** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen alkuperäisessä ehdotuksessa on kaksi osaa, joista toisen hallitus peruutti ennen kuin valiokunta oli saanut käsittelyn päättäneeksi. Se osa, jonka hallitus peruutti, oli osa-asunnossa asuvan eli kimppa-asujan ja pienissä asunnoissa eli alle 20 neliömetrin asunnoissa asuvien asumistukinormin heikentäminen. Hallitus perui tämän siksi, että havaitsi sen kohdistuvan erityisen voimakkaasti opiskelijoihin. Ympäristövaliokunta on yksimielisesti iloinen siitä, että tämä osa hallituksen esityksestä peruttiin, ja esittää vastaavasti täysistunnolle, että 10 §:n muutos poistetaan hallituksen esityksestä.

Valiokunta korostaa myös sitä, että kimppa-asumista ei tule vaikeuttaa, vaan päinvastoin sitä tulisi helpottaa muun muassa siten, että laaditaan selkeä ohjeistus siitä, miten niin sanotussa kimppa-asunnossa voi asua menettämättä asumistukeaan. Ja valiokunta toteaa, että tulevaisuudessa on tarvetta myös innovatiivisille uusille ratkaisuille, jotka sisältävät eriasteista yhteisöllisyyttä esimerkiksi ikääntyvien mutta myös muiden ihmisryhmien asumismuotona. Valiokunta lisäksi toteaa, että tällä hetkellä pieniin asuntoihin kohdistuu erityisen voimakas kysyntä, ja sellaisia muutoksia järjestelmään, jotka entisestään voimistavat tätä kysyntää, ei tulisi tehdä, ja tämänkin vuoksi valiokunta on iloinen siitä, että tämän osan esityksestä hallitus peruutti.

Toinen osa hallituksen esitystä on indeksimuutos siten, että asumistuen enimmäismäärä sidottaisiin jatkossa elinkustannusindeksiin, eikä vuokraindeksiin kuten tähän asti, ja lisäksi ensi vuonna sovellettaisiin tämän vuoden enimmäisasumismenoja eli tehtäisiin vuoden mittainen indeksijäädytys. Tämä on luonteeltaan säästöpäätös, ja tältä osin valiokunta on erimielinen.

Valiokunta kokonaisuudessaan toteaa myös, että hallituksen esityksessäkin arvioidaan, että näin saatavasta asumistuen säästöstä noin 40 prosentin arvioidaan siirtyvän toimeentulotuen menoksi. Viitataan myös perustuslakivaliokunnan lausuntoon, jossa perustuslakivaliokunta arvostelee sitä, että tässä ohjataan etuudensaajia viimesijaiseksi tarkoitetun toimeentulotuen saajiksi, mutta valiokunnan enemmistö on tämän osan hallituksen esitykses-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

tä valmis hyväksymään. Tästä hallituksen esityksen osasta valiokunnan sosiaalidemokraateihin, vasemmistoon ja vihreisiin kuuluvat jäsenet ovat jättäneet vastalauseen, jossa esitetään hallituksen esityksen hylkäämistä. — Kiitoksia.

18.07 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Meillä on taas esimerkki sellaisesta hallituksen esityksestä, joka on tehty hutaisten ja hätäisten. Niin kuin tässä kuulumme, puolet siitä on sitten peruttu valiokunnan käsittelyn aikana. On kyllä äärimmäisen tärkeätä, että viimeistään tässä vaiheessa huomattiin, että tämä esitys on täysin käsittämätön. Tämä asia tuotiin esille niin perustuslakivaliokunnan lausunnossa kuin asiantuntijakuulemisessakin. Osa-asuntonormi ja se, että pienten, alle 20 neliön suuruisten asuntojen asumismenoille otettaisiin käyttöön erillinen enimmäismeno, todettiin sekä asumisen tukemisen näkökulmasta että yleisen asuntopolitiikan näkökulmasta erittäin huonoksi. Yleisen asuntopolitiikan näkökulmasta tämä olisi merkinnyt lisäpainetta yksiöihin ja edelleen niitten vuokrien nousumista, erityisesti täällä pääkaupunkiseudulla. Tiedämme, että hintapaine on jo nyt erittäin suuri.

Tämä asumisen tukemisen näkökulma on myös sellainen, niin kuin täällä valiokunnan puheenjohtaja totesi, että se olisi erityisesti opiskelijoihin koskenut. Mutta vaikka tämän lain heikoin lenkki laista poistettiin, edelleen se, mikä siihen jäi, eli tämä indeksimuutos, käytännössä on asumistuen leikkaus. Esitetyssä muodossaan lainmuutos heikentää yleistä asumistuen tasoa ja näin vaikeuttaa jo valmiiksi kaikkein heikoimmassa asemassa olevien kansalaisten tilannetta.

Hallituksen esityksessähän yleisen asumistuen enimmäismenot sidottaisiin vuokratuokraisin sijasta elinkustannusindeksiin, ja ensi vuodelle enimmäismenot esityksen mukaan jäädytetään tämän vuoden tasolle. Esitystä perustellaan sillä, että halutaan vähentää vuokrien noususta johtuvaa asumistukien nousua. Tätä vastaan voidaan opponoida, esimerkiksi Kelan ja VATTin tutkijat ovat päätyneet siihen, että asumistuen erot eivät heijastu vuokriin eikä asumistuen nousu heijastu vuokriin. Vaikutukset tukien saajiin sen sijaan ovat kiistattomat. Muutos pahentaa eriarvoistumiskehitystä heikentämällä kaikkein haavoittuvimmissa taloudellisessa asemassa olevien väestöryhmien toimeentuloa. Tämä heikennys on myös aikaa myöten paheneva, jos asumismenot kasvavat elinkustannusindeksiä voimakkaammin.

Hallituksen esittämät leikkaukset ovat kaiken kaikkiaan väärä lääke asumiskustannusten nousun hillitsemiseksi. Yleisen asumistuen keskeisin ongelma on tukea myönnettäessä hyväksyttävä vuokratason alhaisuus verrattuna markkinavuokriin. Ratkaisu ei voi olla asumistuen heikentäminen, mikä johtaa yhä useamman ihmisen kohdalla omavastuusuuden kasvuun ja asumistuen korvaamiseen toimeentulotuella. Tästä ei siis synny säästöjä vaan lisäkustannuksia, ja ne lisäkustannukset ovat siellä viimesijaisen toimeentulotuen parissa.

On tärkeää hillitä asumiskustannusten nousua. Siitä varmasti olemme kaikki samaa mieltä, mutta se ei tapahdu sitä kautta, että asumistukea koko ajan heikennetään. Yhteiskuntapoliittisesti, kaupunkipoliittisesti, yhdyskuntapoliittisesti on tärkeää saada kohtuuhintaisia asuntoja ja sitä kautta aito vaikutus siihen, että asuntoja on ja nimenomaan kohtuuhintaisia asuntoja on saatavilla.

Tähän loppuun sanon vielä sen, että valiokunnan hyväksymä mietintö oli myös erittäin, erittäin kriittinen tätä hallituksen esitystä kohtaan. Itse asiassa se, mitä valiokunnan mietintöön oli kirjattu, riittäisi siihen, että sillä perusteella tätä lakiesitystä ei pitäisi hyväksyä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

mutta tämä jätetty vastalause vielä varmistaa sen. Siinä on esitetty, että tätä lakiesitystä ei hyväksyttäisi.

18.12 Silvia Modig vas: Arvoisa puhemies! Edustaja Myllerin hyvästä puheenvuorosta on hyvä jatkaa. Meillä on siis taas yksi esitys, millä tietoisesti lisätään toimeentulotuen saajien määrää. Tätä on erittäin vaikea ymmärtää. Vaikka tästä esityksestä on nyt suurimmat hulluudet poistettu tai ollaan poistamassa — eli ei leikata pienten, alle 20 neliön yksiöiden eikä kimppekämppeiden osalta asumistukea — tässä jää kuitenkin edelleen voimaan se, että vuokraindeksistä siirrytään elinkustannusindeksiin ja enimmäisasumismenot jäädytetään vuoden 2017 tasolle. Kun tiedetään, että vuokrat kasvavat elinkustannuksia selvästi nopeammin, on tämä iso heikennys asumistuen tasoon.

Edelleen tämänkin esityksen perusteluissa hallitus viittaa siihen, että vuokrien nousu ja tukien nousu voimistavat toinen toisiaan. Tilastot eivät tätä tue. Jos katsotaan tilastoja taaksepäin, niin vuosina, kun asumistukimenot on jäädytetty tai leikattu, vuokrien nousu ei ole katkennut. Tästä ei ole ollut mitään yksiselitteistä tutkimustietoa, mutta viimeisimpänä asiaa on tutkinut VATT, ja heidän lopputulemansa on se, että asumistuen muutoksien vaikutus vuokriin on luultua pienempi. Sen sijaan on selvää näyttöä siitä, että asumistuen heikennykset näkyvät toimeentulotukimenojen kasvussa. Ainoa kestävä tapa vähentää asumistukimenoja on varmistaa, että meillä on riittävästi kohtuuhintaisia asuntoja — ja nimenomaan kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja.

Ministeri Orpo on kaksi kertaa ministeriäitiosta puheellaan osoittanut, että hän ei tiedä, miten asumistukijärjestelmä toimii. Hän perusteli aiempia asumistukiheikennyksiä sanomalla, että asumistukien taso vaikuttaa vuokrien tasoon, koska asumistuki kattaa 100 prosenttia vuokrasta. Näin kaukana on valtiovarainministerin todellisuus niitten ihmisten todellisuudesta, jotka joka kuukausi taistelevat vuokransa kanssa. Uskon, että muu eduskunta on paremmin asiasta perillä, mutta muistutuksena: meillä on siis enimmäisasumismeno, joka on määritelty kunnittain. Se ei missään kata 100:aa prosenttia vuokrasta. Täällä Helsingissä se jää hyvin, hyvin pitkälle 100 prosentista. Me tiedämme, että yli 70 prosentilla asumistuen saajista tämä ylittyy, ja Helsingissä asumistuki voi helposti jäädä puoleen itse vuokrasta. Itse asiassa minusta on pelottavaa, että valtiovarainministeri ei yhden keskeisen tuen toimintaa sen paremmin tunne. Mutta sitä taustaa vasten ei ole ihme, että tällaisia esityksiä meille tuodaan.

Kun tässä alun perin haluttiin alentaa muun muassa kimppekämppeiden asumistukea, niin tämä ajatushan on siis aivan järjetön. Pienet yksiöt ja kimppekämpät ovat jo valmiiksi niitä kaikkein edullisimpia asumisen muotoja. Tällä muutoksella olisi pakotettu nämä ihmiset etsimään kalliimpaa asuntoa itselleen, koska se olisi asumistuen kannalta ollut kannattavampaa. Jos kimppekämpässä asuminen olisi tehty kannattamattomaksi, olisivat ihmiset siirtyneet etsimään yksiöitä eli niitä asuntoja, joissa vuokrat ovat jo kaikkein korkeimmat, niitä asuntoja, joihin on jo suurin kysyntä. Kysynnän ja tarjonnan lain mukaan tämä lisäisi entisestään niiden asuntojen kysyntää, joista on suurin pula. Tämä tietysti johtaa siihen, että vuokrat nousevat, eli se toimisi täysin päinvastoin kuin hallitus esitystensä perustelee. Tämä olisi ollut täyttä hölmöläisten säästämistä.

Vaikka nämä suurimmat hullutukset on esityksestä poistettu, on kokonaisuus edelleen kestämaton. Kuten hallituksen omassa esityksessä todetaan, asumistuen alentaminen siirtää painopistettä asumistuesta toimeentulotukeen. Kuten hallituksen omassa esityksessä todetaan, arvioidaan, että 40 prosenttia asumistuen säästöistä siirtyy toimeentulotukime-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

noihin. Hallitus myös toteaa esityksessään itse, että tukijärjestelmää ja asuntopolitiikkaa tulisi tarkastella ja kehittää kokonaisuutena. Ei kai kukaan ihan tosissaan katso, että tämä hallitus on tätä kokonaisuutena ja pitkäjänteisesti kehittänyt.

Vastalauseita kirjoittaessa tulee hyvin paradoksaalinen olo. Kaikki vastalauseen perustelut löytyvät hallituksen omasta esityksestä. Jos hallitus ei pysty kuuntelemaan oppositioita tai asiantuntijoita, niin kuuntelisitte edes itse itseänne. Teidän itse esittämienne perustelujen mukaan tätä koko esitystä ei voi hyväksyä, vaan se tulisi hylätä.

18.17 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Asumistukimenot ovat kasvaneet todella paljon, nimittäin vuonna 2014 ne olivat 741 miljoonaa, mutta jo vuonna 2016 ne olivat 1 081 miljoonaa. Kasvu on ollut siis todella valtavaa, ja jotakin on pakko alkaa tekemään, jotta tämä kehitys saataisiin pysäytettyä. Samanaikaisesti vuokrien taso on nousunut kohtuuttomasti, ja siitä me emme voi kuitenkaan päästä mihinkään. Tilanne on tämä, ja jotain on tehtävä.

Hallitus on alkanut toimenpiteisiin, ja tämä on yksi toimenpide, jolla tätä asiaa viedään eteenpäin, ja tällä esityksellä tätä tilannetta saadaan hillittyä edes vähäsen. Ikävää on se, että tämä päätös lisää toimeentulotukimenoja, mutta kun tämä kokonaisuus on se, että asumismenojen kasvu pitää saada pysähtymään, jotain on tehtävä, ja tämä on tässä vaiheessa löydetty järkevä vaihtoehto. [Välihuutoja]

Sitten hallituksen esityksessä oli mukana erityisesti opiskelijoihin kohdistuva osa-asuminen ja alle 20 neliömetrin suuruisten asuntojen enimmäisasumismenot, tämä ehdotus koskee näitä. Tämä on näitä koskeva ehdotus, ja tämä ehdotushan olisi nyt sitten koskenut yli 12 000:ta opiskelijaa, todella isoa määrää henkilöitä. Opiskelijat ovat siirtyneet opiskelijoihin asumistuesta yleisen asumistuen piiriin vasta 1.8.17. Muutos on ollut vasta, ja tämä sekoitti työn alla olevaa esitystä.

Tämä hallituksen esitys tuli yllättäen meille ympäristövaliokuntaan. Asumisasiat sinänsä kuuluvat ympäristöministeriöön, ja sitten taas asumistukiasiat kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriöön. Aluksi me luulimme, että tämä on sosiaali- ja terveysvaliokunnan asioita ja heillä on tästä asiasta vastuu, emmekä olleet mukana myöskään tämän esityksen valmistelussa. Saimme näin ollen, valiokunnan henkilöt, hyvin vähän aikaa perehtyä tähän hallituksen esitykseen. Kuulimme sitten valiokunnassa asiantuntijoita, jolloin totesimme, että tämä osa-asumisen tukiasia oli valmisteltu huonosti eikä vastannut lain tavoitteita.

Asiantuntijakuulemisella valiokunnassa on siis merkitystä, ja meidän tehtävämme siellä valiokunnassa onkin sitten tarkistaa, etteivät huonot esitykset mene läpi. Tämä meni liian pitkälle, sitä ei kukaan voi kieltää, mutta tämä osoittaa sen, että meillä riviedustajillakin siellä valiokunnassa on paljon merkitystä ja asiantuntijoilla on merkitystä, kun he esittävät asioita. Järkevä hallitus voi sitten pysäyttää huonot esitykset, kun me keskustelemme [Välihuuto] näistä asioista, ja tässä hallitus osoitti todella paljon järkevyyttä, kun he pystyivät pysäyttämään tämän asian. Minä arvostan ja kunnioitan nyt sitten ministereitä todella paljon siitä, että he kuuntelivat meitä näistä asioista. Hyvä hallitus voi tunnustaa senkin, että virheitä on tehty, koska täydellisiä meistä ei kukaan ole.

Eli hallitus päätti 28.11.17, että se peruu näiltä osin muutosehdotuksen erityisesti opiskelijoihin kohdentuvien kokonaisvaikutusten vuoksi. Vaikutusten arviointia ei oltu tehty riittävästi, eikä esityksen toteuttamiselle ollut riittävää tietopohjaa. Eli vielä kerran kiitos asiantuntijoille ja kiitos ministereille ja hallitukselle kyvystä korjata tilannetta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

Opiskelijoitten asiat ovat meille todella tärkeitä, he ovat kuitenkin meidän tulevaisuutemme, [Eduskunnasta: Ei uskois!] ja nyt sitten niin kuin näiden asumistukimenojen osaltakin meidän on selvitettävä ja etsittävä konsteja, joilla asumistukimenoja saadaan jatkossa hillittyä ja asuntojen vuokrankorotus saataisiin pysähtymään.

18.22 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yleisestä asumistuesta annettua lakia ja lisäksi esityksessä enimmäis-asumismenot sidottaisiin vuokraindeksiin sijasta elinkustannusindeksiin.

Meillä jokaisella on varmasti mielessä ajatus siitä, mitä on hyvä ja kohtuuhintainen asuminen. Se on myös aihe, josta eduskunnassa puhutaan toistuvasti. Perussuomalaisilla on vaihtoehtobudjetissa yksi esityskohta, mikä kuuluu näin: asumisen halpuutuksen malli. Eli perussuomalaisilla on malli siihen, millä tavalla asumista tulisi halpuuttaa, ja se olisi myös mahdollista. Tämä nyt esillä oleva esitys ja tehtävät muutokset eivät meidän mielestämme vastaa käsitystä siitä, mitä on hyvä ja kohtuuhintainen asuminen, varsinkin kun asumistukea on jo leikattu kahtena edellisenä vuonna. Ja vielä kun mietitään se, mitkä ovat vuokratasot ja millaisessa nousussa vuokrat vuodesta toiseen ovat, niin emme pidä tätä esitystä hyvänä ja tähän tuleekin sitten hylkäysesitys ajallaan.

Perussuomalaisten mielestä hyvä, edullinen, kohtuuhintainen asuminen kuuluu kaikille. Erityisesti pääkaupunkiseutu, joka painii edelleen ja toistuvasti ja jatkuvasti kohtuuhintaisen asuntojen puutteessa, pitäisi saada kuntoon. Nuorille opiskelijoille, pienituloisille asuntoja. Ja vielä erittäin tärkeää on muistaa se, että asumisen kustannukset eivät saisi olla esteenä työnteolle tai sille, että liikut työn perässä. Siihenhän myös hallitus kannustaa, että ihmisten tulee lähteä työpaikan perässä eikä muuttaa ihan muuten vain, mutta työn perässä muutetaan pieniltä paikkakunnilta kalliille alueille pääkaupunkiseudulle, monesti asunnottomaksi.

18.24 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! On toki ihan tervetullutta, että tämä osa-asunnon normi nyt tästä esityksestä poistettiin eli siltä osin tätä esitystä parannettiin, mutta edustaja Majjalalle on pakko kommentoida sen verran, että tämän esityksen huonous, mitä tähän osa-asunnon normiin tulee, oli kyllä tiedossa ennen valiokuntakäsittelyä, ja olisi myös pitänyt olla niin ministerin kuin kansanedustajien tiedossa, koska tämä esitys sai hyvin laajaa kritiikkiä jo lausuntokierroksen aikana, eli sitä ei olisi lainkaan pitänyt tuoda eduskuntaan tässä muodossa.

On myöskin hieman irvokasta, että keskustan edustaja sanoi, että hallitus välittää opiskelijoista, kun nimenomaan opiskelijat kuuluvat niihin ryhmiin, joilta tämä hallitus on leikkanut kaikista eniten, eli suurimmat yksittäiseen etuuteen kohdistuneet leikkaukset tämän kauden aikana kohdistettiin opintorahaan eli jo valmiiksi pienituloisten suomalaisten toimeentuloon.

Mutta, arvoisa puhemies, kuten tässä on tuotu esille, niin valitettavasti nämä muut asumistuen heikennykset ovat edelleen tässä esityksessä. Ja kun muun muassa pääministeri kesän aikana puhui siitä, että leikkausten tie on nyt käyty loppuun, niin tämä on kyllä yksi esitys, jolla edelleen leikataan kaikista pienituloisimmilta suomalaisilta. Tämä enimmäis-asumismenojen jäädyttäminen heikentää asumistuen tasoa välittömästi, ja pitkällä aikavälillä tämä siirto elinkustannusindeksiin tulee myöskin tarkoittamaan sitä, että asumisen tuen taso tulee jäämään jälkeen yleisestä vuokrakehityksestä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

Ilmeisesti tämä hallituksen halu heikentää asumistukea perustuu tietämättömyyteen siitä, miten asumistuki toimii. Haluan taas kerran siteerata valtiovarainministeri Petteri Orpoa, joka kyselytunnilla sanoi, että jos me korvaamme käytännössä 100-prosenttisesti vuokran, se johtaa vääjäämättömästi vuokrien kasvuun, mikä on nähtävissä käyristä ja tilastoista. Tämä on siis täysin virheellinen väittämä. Vuonna 2015 Kelan mukaan asumistuki kattoi keskimäärin 49 prosenttia todellisista asumiskustannuksista [Puhemies koputtaa] eli noin puolet, eli tältä osin hallituksen tiedot ovat kyllä hyvin heikolla tolalla.

18.26 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! On totta, että asumistukimenot ovat kasvaneet, ja on totta, että asumisen kustannukset ovat kasvaneet. Varmastikin jotain pitää tehdä, mutta on typerää tehdä jotain vain summassa, selvittämättä, mitä niillä esityksillä on vaikutusta. Sen takia ehdottomasti tarvittaisiin tällainen asumisen tukijärjestelmän kokonaistarkastelu, ja vasta sen jälkeen kannattaa tehdä sitten niitä muutoksia ja miettiä, miten varmistamme sen, että asumiskustannukset eivät kellään kohoa niin suuriksi, ettei niistä selviä, jotta on riittävästi tukea siihen asumiseen ja jottei toisaalta pakoteta sitten korkeiden asumiskustannusten vuoksi ihmisiä siirtymään toimeentulotukeen, koska sen me kaikki tiedämme, että toimeentulotuen pitäisi olla viimesijaista ja väliaikaista, ja silloin jos asumiskustannukset pitää hakea sieltä, se ei sitä ole eikä se tuo niitä säästöjä, mitä tällä esityksellä oltiin hakemassa. Me tiedämme, että totta kai täytyy olla lisää tarjontaa asunnoista, varsinkin pienistä asunnoista, joista on suuri pula, ja näihin keinoihin kannattaisi panostaa, ei siihen, että heikennämme jo ennestään pienillä tuloilla toimeentulevien asemaa sillä, että heidän asumistukeaan kohtuuttomasti leikataan.

Täytyy antaa tässä vaiheessa kiitos valiokunnalle ja erityisesti sen puheenjohtajistolle hyvästä ja perusteellisesta työstä tämän lakiesityksen suhteen, niin että siitä nyt on kuitenkin saatu poistettua se kimppakämppien asumistuki, joka olisi ollut aivan järjetön ja vain lisännyt kustannuksia, niin kuin edustaja Modig sanoi. Mutta todellakin, tässä esityksessä tällaisenaankaan ei ole mitään järkeä, ja ei kannata vain tehdä jotain, vaan silloin kun tehdään asioita, niitten pitäisi perustua tutkittuun tietoon ja selvityksiin.

18.28 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Haluan sen lisäksi, mitä äsken valiokunnan puheenjohtajana toin esille, korostaa myöskin sitä, että asumisen tukijärjestelmää pitäisi katsoa kokonaisuutena. Tarkastusvaliokuntahan hiljattain teetti asuntopolitiikan kokonaisuudesta raportin, johon liittyviä asiantuntijoita useiden valiokuntien jäsenet, myös ympäristövaliokunnan jäsenet, kuulivat hiljattain. Siinä tuli hyvin selvästi esille se, että kaikissa Suomen kanssa vertailukelpoisissa maissa asumisen tuki on sekä toisaalta kysyntätukea, eli asumistuen kaltaisia tukimuotoja, että myöskin tarjonnan tukea. Suomessa tämä tarjonnan tuki on laskenut erittäin voimakkaasti ja sen rahamäärä on aivan häviävän pieni tällä hetkellä verrattuna kysynnän tukeen.

Olisi hyvin tärkeätä, että tarkasteltaisiin myös sitä, onko tämä asumisen tukijärjestelmä kokonaisuudessaan tällä hetkellä tarkoituksenmukainen, ja tähän liittyy myöskin se hallituksen perustelu tälle indeksijäädytykselle — jota sinänsä vastustan — että halutaan katkaista semmoinen kierre, että asumistuki nostaa vuokria ja asuntojen hintoja ja sitä kautta lisää taas tuen tarvetta. Voi hyvin olla, että tällaista köyhimpiin ihmisiin kohdistuvaa leikkausta täsmällisemmin tätä hallituksen sinänsä legitiimiä pyrkimystä [Puhemies koputtaa] palvelisi asuntojen kysyntätuen [Puhemies: Aika täynnä, ellette halua jatkaa täällä puhujakorokkeella!] eli asuntorakentamistuen lisääminen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

18.30 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! On todella tärkeää keskustelua se, mitä tässä käydään. Hallituksen edustajat sanovat, että kun asumistukimenot nousevat, on pakko tehdä jotain. Kannattaa kyllä ensin miettiä sitä, mitä tehdään, niin että se, mitä tehdään, kohdistuu niihin asioihin, joita halutaan korjata. Nyt kun on pakko tehdä jotakin, niin tämä lakiesitys on esimerkki siitä, että silloin kyllä mennään aika rajusti huonoon suuntaan. Sen sijaan, aivan kuten perustuslakivaliokunta on todennut ja myös hallitus omissa perusteluissaan on todennut, nyt tarvittaisiin kokonaisvaltaista uudistusta. Taustaksi kannattaa muistaa se, että edellinen hallitus teki asumistuki uudistuksen, ja nyt sitä ollaan ikään kuin palapelimäisesti murentamassa ilman, että minkäänlaista seurantaa tai arviota siitä olisi tehty.

Valiokunnan puheenjohtaja otti täällä esille sen, että mitkä olisivat niitä todellisia asioita, jotka tähän vaikuttaisivat, eli miten saadaan kohtuuhintaista asuntotuotantoa tarjontatukien avulla. Totta on, että samaan aikaan, kun tarjontatuet — eli se, millä niitä kohtuuhintaisia asuntoja rakennetaan — ovat laskeneet, niin kysyntätuet eli asumistuet ovat nousseet. Nyt pitäisi todella miettiä sitä, miten niitä kohtuuhintaisia asuntoja saadaan. Ympäristövaliokunta yksimielisesti pari vuotta sitten lausui, että tätä pitkää korkotukimallia pitää kehittää. Nyt hallitus on antanut siitä esityksen, mutta asiantuntijoiden mukaan se vie ojasta allikkoon. Se ei paranna näitten kohtuuhintaisten asuntojen rakentamismahdollisuutta, päinvastoin.

18.33 Silvia Modig vas: Arvoisa rouva puhemies! Täällä nyt hoetaan tätä, että kun asumistukimenot ovat kasvaneet, niin jotain täytyy tehdä. Mutta mikä ilo se on säästää asumistukimenoista, jos se sitten menee toimeentulotukimenoihin? Toimeentulotuki on siis todella tärkeä viimesijainen tuen muoto olla olemassa. Se on tarkoitettu väliaikaiseksi niihin tilanteisiin, joissa ihminen on todella pulassa taloudellisesti. Sitä ei ole tarkoitettu pysyväksi tueksi varsinkaan kattamaan asumisen kustannuksia. Mutta nyt tällä esityksellä te siirrätte ison osan ihmisiä toimeentulotuelle siten, että se pysyvällä tavalla pitää huolen siitä, että pystyy hoitamaan oman vuokransa. Toimeentulotuki on myös hyvin passivoiva tuen muoto. Sillä on oma osansa, kun puhutaan syrjäytymiskehityksestä, ja pitäisi viimeiseen asti välttää sitä, että kukaan joutuu toimeentulotuelle varsinkaan pysyvästi.

Ainoa tapa saada asumistukimenoja kestävästi alaspäin on varmistaa kohtuuhintaisten asuntojen ja kotien riittävyys. Se tarkoittaa riittävää asuntotuotannon määrää, se tarkoittaa kuntien vahvaa maa- ja tonttipolitiikkaa siinä, mitä rakentuu, mutta määrän sijaan on pakko kiinnittää huomiota myös laatuun. On varmistettava, että syntyy nimenomaan kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Ja tässä meillä on monia mahdollisuuksia, joita me emme käytä riittävästi hyväksemme. Meillä on esimerkiksi ryhmärakentamisen malli, joka parhaimmillaan voi tuoda uudenlaista asumista alle markkinahintojen ja siten vaikuttaa hintakehitykseen. Ja se, mihin edustaja Myller hyvin viittasi, on se, että 40 vuoden korkotukea on kehitettävä niin, että siitä tulee houkutteleva vaihtoehto. Hallituksen esitys kymmenen vuoden korkotuesta osoittautui suutariksi jo syntyessään, niin me sanoimme kyllä valiokunnassa jo silloin. Tarvittaisiin siis oikeasti toimiva, houkutteleva korkotuki. Ja kolmas tapa: Me emme voi ajatella, että kunnalliset yleishyödylliset yhtiöt yksinään pystyisivät hoitamaan kohtuuhintaisten tuotannon tarpeen. Meidän täytyy luoda väyliä ja keinoja, että me saamme uusia aidosti yleishyödyllisiä asuntotuottajia markkinoille.

18.35 Leena Meri ps: Arvoisa rouva puhemies! Tässä edustaja Juvonen hyvin kertoi perussuomalaisten asumisen halpuutuksen mallista, joka meillä on meidän vaihtoehtobudje-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

tissamme. Sitä miettii, kun lukee lehdistä, mistä me saisimme näitä edullisia vuokra-asuntoja, kun sellaisia ei ole tarjolla edes pääkaupunkiseudulla ja lehdistä saa jatkuvasti lukea, kuinka ikäihmiset puhuvat siitä, että he joutuvat vaihtamaan pienempiin asuntoihin. Kun täällä joku puhui jostakin konkretiasta, niin perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa sivuilla 6 ja 7 meillä on useampiakin toimenpiteitä, joihin meillä on myös varattu rahallisia panostuksia. Tuossa edustaja Juvonen toi muutamia esille, mutta muistuttaisin, että meillä on myös asunnottomuuden poistamiseen rahaa. Meillä on Suomessa noin 7 000 asunnottomaa — tietysti riippuu vähän siitä, miten laskee — ja myös se on eräs ongelma. He eivät voi nauttia edes pienestäkään asumistuesta, kun heillä ei ole sitä asuntoakaan, missä olla. Meillä on sinne 10 miljoonan euron lisäpanostuksia, ja olemme miettineet, että voisi esimerkiksi toteuttaa kolmannen sektorin järjestöjen kautta — meillä on nyt tyhjiilleen jääneitä vastaanottokeskuksia — että ihmiset pääsisivät edes lämpimään.

Sitten meillä on muuttoavustuksen käyttöönotto kahden asunnon loukkua varten. Jos haluaa lähteä työpaikkaan toiseen paikkaan, niin saisi koeajan ajan asumiseen tukea, koska jokainen ymmärtää, että kahden asunnon loukku on todella, todella merkittävä ja huono asia. Lisäksi meillä on lämmityspolttoaineen veronkorotuksen peruminen, josta tulee vielä myöhemmin lisää, ja sitten sähkön siirtohintojen halpuuttaminen, koska asumiseenhan kuuluu vuokran lisäksi — tai sitten, jos on omistusasunto, yhtiövastikkeen lisäksi — myös sähkö ja kaikki lämmityskulut ja se on kokonaisuus. Ihmiselle pitäisi jäädä vähän muuhunkin kuin pelkkien seinien maksamiseen. Se on kokonaisuus, kuten myös perustuslakivaliokunta on todennut.

18.37 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys tarttuu aivan oikein päivänpolitiikan kuumimpaan asiaan, kustannusten nousuun tässä maassa ja nimenomaan asumiskustannusten nousuun. Asumiskustannukset nousevat — aivan oikea huomio sinänsä — ja siinä sitten asumiskustannusten nousun myötä nousevat myös asumistuet, ja siihen asumistukien nousuun tässä puututaan. Se on nimenomaan aivan ajankohtainen tarttuminen tähän suureen epäkohtaan, joka Suomessa tällä hetkellä on menossa.

Asumismenot ehdotetaan sidottaviksi vuokraindeksiin sijasta elinkustannusindeksiin, mikä on aivan oikein, koska vuokraindeksillä näköjään on tapana lähteä karkaamaan aina, ja sitä kauttahan luodaan kustannusautomaatti, jota ei edes valtio pysty enää koskaan maksamaan. Ja on syytä muistaa myös oppositiossa, että meillä on 107 miljardia velkaa jo nyt ja 3 miljardia vielä ensi vuonnakin joudutaan ottamaan lisää, että pystytään kulumme maksamaan — että ei tässä nyt kannata henkseleitä läiskytellä sillä, että meillä on varaa tähän.

Alun perinhän asumistuki luotiin tähän maahan sitä varten, että vähävaraisilla ihmisillä olisi mahdollisuus tasokkaaseen asumiseen tässä maassa. Periaate on hyvä, ja siitä periaatteesta pitää pitää kiinni, mutta oli kyllä vaikea kuulla ja piti ihan korvia höristellä tuossa äskeisten kuulemieni oppositiopuheenvuorojen aikana, että täällä vasemmisto on tukemassa ökyrikkaiden sijoitusbisnesten tuottoa. Kyllä minä kaikkea muuta luulen kuulevani vielä tässä salissa, mutta en sitä, että täällä tuetaan vaikka ruotsalaista monimiljardööriä Erik Seleniä, joka omistaa pääkaupunkiseudulla muistamani mukaan noin 4 000 asuntoa. Hän saa siis asunnoista nostaa kymmenien miljoonien asumistuet vuodessa. [Silvia Modigin välihuuto] — Mutta näinhän on, näin tapahtuu joka päivä, ja näitä selinejä on tässä maassa muitakin. Omassa tuttavapiirissänikin on monta henkilöä, jotka pelkillä asumisvuokrilla elävät ja pitävät asumiskustannukset hinnaltaan aivan tapissa asti, ja sitten yhteiskunta maksaa siitä asumistuen, ja nämä kyseiset asuntojen omistajat elävät sitten sillä saamal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

laan tuotolla, jonka yhteiskunta maksaa. — Jos tämä on oikein teidän mielestänne, niin minä olen sitten hieman väärin ymmärtänyt tuon teidän vasemmistoaatteenne syvimmän ytimen. Jos olen väärässä, niin pyydän oikaisua vaikka tuolla kahvilassa, koska en tätä teidän matematiikkaanne ymmärrä.

Arvoisa puhemies! Sitten vielä lisäksi muutamia huomioita.

Asumistuki on noussut kahden vuoden aikajaksolla 2014—2016 lähes 50 prosenttia. Tätä menoa jos jatketaan, niin meillä on käsissä tilanne, että valtiontalous on syöksymässä taas sille karnealalle tielle, mikä teidän edellisen hallituksenne aikana tapahtui, ja siihen meillä ei ole kerta kaikkiaan varaa. Tällä kustannusautomaatilla, mikä on luotu, suomalainen kilpailukyky romuttuu viidessä vuodessa aivan varmasti. Parasta tämän maan politiikassa olisi se, että pystyisimme hajauttamaan tätä järjestelmää mahdollisimman paljon: kustannustaso laskisi. Työtä olisi joka puolella Suomessa tarjolla.

Meillähän Suomessa on aivan riittävästi asuntoja. Ei asunnoista ole pulaa. Mutta nyt, kun tietoisesti näiden suurkapitalistien kelkkaan haluaa näköjään oppositiokin nousta, tänne pitää näitä pieniä hunajakenkoja rakentaa, joita asunnoiksi sanotaan täällä päin. Millä oikeudella te, hyvät opposition edustajat, kuvittelette, että perhe voi asua pienessä yksiossassa, joka on niin pieni, että joka kerran, kun lähdet kävelemään, jalkasi särjet johonkin tuolinjalkaan tai sängynjalkaan? Kyllä kansanedustaja voi siinä pienessä 19 neliön yksiossassa elää. Ei se ole ongelma, kun iltakymmeneltä menee ja aamukuudelta lähtee töihin. Sen kahdeksan tuntia kyllä jaksaa nukkua vaikka siivouskomerossa. Mutta kun siellä pitäisi normaalia elämää elää, mitä kansanedustajan työelämä ei sinänsä ole — jos on lapsiperhe tai vaikka nuoripari — niin semmoisessa koirankopissa kun elää, niin kyllä vasemmistoliitto ja vihreät käyvät kettutarhaajien ja minkkitarhaajien ja supitarhaajien kimppuun hurjalla vauhdilla, kun te teette aloitteita siitä, että saataisiin tilavampaa asumista niillekin, mutta ihmiset saadaan ahdistaa sitten tällaiseen pieneen koppiin, josta vielä joutuu maksamaan 700—800 euroa vuokraa. Missä teidän logiikkanne on, hyvä oppositio? [Välihuutoja vasemmalta]

Toivoisin, arvoisat kansanedustajakollegat, että me jonain päivänä kyllä tunnustaisimme, niin kuin edustaja Meri aivan oikein analysoi äskeisessä puheenvuorossaan sitä, millaiseksi koppiasumiseksi asuminen on mennyt. Ja tätä te olette tukemassa! Kyllä meidän pitää tälle mekanismille jotakin tehdä, että saadaan tämä kierre katkaistua. Tämä on vähän sama asia kuin se entisen pojan alkoholikierre, että jos sille kierteelle ei saa katkaisua, niin siitä ei pääse koskaan ulos, ja me olemme nyt katkaisemassa sitä kierrettä. Ei tälläkään paperilla sitä tehdä, hyvät kollegat, ei varmasti tehdä, mutta tämä on pikkuinen askel oikeaan suuntaan.

Esimerkiksi tässä kaupungissa kun katsoo noita, niin parhaimmillaan ovat tehneet sellaisia taloyhtiöitä, että rakennetaan iso kerrostalo, jonka grynderit ostavat suoraan, keskenään käyvät asunnoilla kauppaa, ja kun hinta on saatu hilattua valtavan korkeaksi, niin arvatkaapas, kuka maksaa sen laskun — Suomen eduskunta isoilta osin. Joka ainut kämppä pannaan vuokramarkkinoille. Opiskelijoilta, eläkeläisiltä, pienituloisilta kiskotaan hirvittävä vuokra, ja valtio maksaa. Tätä järjestelmääkö te, arvoisat opposition edustajat, olette tukemassa? Kyllä minä viimeksi luulin, että tällainen pitää minun kuulla demareiden, vasemmistoliiton ja vihreiden edustajilta, mutta näköjään piti tämänkin kuulla. Onhan tässä uusivuosi ja jouluaikaa toipua tästä järkytyksestä. Kyllä minä varmaan toivun siitä — kummempaakin on tullut nähtyä. [Välihuutoja]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

Joka tapauksessa, arvoisa puhemies, jos me haluamme tähän maahan muutoksia asumiin, niin jonain päivänä meidän on tunnustettava se, että tällä menolla ei kerta kaikkiaan voi jatkaa. Meidän on päästävä sellaiseen tilanteeseen, että jokaisella ihmisellä on ihmisarvoinen asunto, eikä se ole yksiö, jossa pieni lapsiperhe asuu. Kyllä minä siinä yhdessä pienessä yksiössä viihdyn. Tänäkin iltana kun menen sinne nukkumaan, niin heti nukahdan, ei se ole ongelma, mutta jos siinä elää pitäisi, niin olisi se melkein eläinrääkkäystä, tai tällä kertaa ihmisrääkkäystä.

Arvoisa puhemies! Hyväksi lopuksi: Näen, että oppositio on ottanut tästä siipeensä. Tätä minä halusinkin, koska teillä varmaan huono omatunto kolkuttaa, kun tällaiseen tilanteeseen on menty ja tätä te haluatte olla tukemassa sadoilla miljoonilla. Kyllä varmaan Erik Selin mielellään ajeele siellä Caymansaarilla uudella Ferrarillaan. Kuten te tiedätte, niin merivesihän on automaalille erittäin huono asia, ja kyllä joka vuosi uusi Ferrari pitää pystyä ostamaan. Te näköjään niissä talkoissa haluatte olla mukana, mitä kyllä suuresti ihmettelen, kun teidän poliittisen etiikkanne kohtuullisen hyvin tunnen. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Puhemies Maria Lohela: En nyt avaa tästä debattia, kun me emme ihan olleet kovin tarkasti tässä asiassa.

18.43 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Joidenkin keskustan edustajien puheenvuoroja kuunnellessa ihmettelee, mikä oikeastaan on tavoitteena, kun toisaalta sanotaan, että ihmiset, varsinkaan lapsiperheet, eivät saisi joutua asumaan liian ahtaissa asunnoissa, toisaalta sitten kannatetaan asumistuen heikennyksiä, jotka käytännössä tarkoittavat sitä, että ihmiset joutuvat asumaan ahtaammin kuin muuten. Toisaalta sanotaan, että pitää katkaista se kierre, että asumistuki nostaa vuokria ja sitä kautta sitten nousevat asumistuki ja muun sosiaaliturvan kustannukset, ja toisaalta sitten sanotaan, että ihmiset pitäisi tavalla tai toisella estää asumasta kaupungeissa, pakottaa muuttamaan maalle. Nämä esimerkiksi eivät nyt ole keskenään aivan loogisia tavoitteita.

Arvoisa puhemies! Halusin vielä todeta tästä asuntojen tarjonnan tukemisesta. Totesin jo, että tarkastusvaliokunnan tilaamassa tutkimuksessa ja asiantuntijakuulemisessa todettiin, että se tukimuoto Suomessa, siihen käytetty raha, on laskenut todella alas. Ympäristövaliokunta on jo aikaisemmin, kuten edustaja Myllerkin toi esille, todennut, että pitää uudistaa niin sanottu 40 vuoden korkotukimalli. Tällä hetkellähän sitä käyttävät lähinnä kaupungit. Se ei enää ole oikeastaan mikään todellinen tuki. Erittäin monet ympäristövaliokunnan kuulemat asiantuntijat, myöskin ministeriöt, ovat korostaneet sitä, että riittävä kohtuuhintaisten asuntojen tarjonta on paras keino pitää asumiskustannukset kurissa, mutta juuri tämä tarjontatuen puoli on toistaiseksi hallituksen toimesta lähestulkoon täysin laiminlyöty.

18.46 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Hallituksen tärkein tavoite on saada Suomi nousuun. Suomi on saatu tällä vaalikaudella, kuulkaa, nousuun. Työpaikkojen määrä on lisääntynyt. Työttömien määrä on vähentynyt. Elikkä yhä vähemmän Suomessa on henkilöitä, jotka tarvitsevat jatkossa asumistukea. Todellakin, nyt on tarkoituksena se, että asumistuen tarvitsijoita olisi entistä vähemmän, koska kaikille ihmisille ensisijaisesti pitää saada työpaikka, töitä. Se on joka suhteessa tärkein asia, että ihminen pystyy itse tie-
naamaan sen toimeentulonsa, ja vasta siinä tapauksessa, kun me emme pysty tarjoamaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

heille työpaikkoja, toimintoja, silloin meidän pitää myöskin välittää läheisistämme ja auttaa heitä niin paljon, että heille annetaan tarvittaessa asumistukea ja myöskin toimeentulotukea. Mutta niiden täytyy aina olla se viimesijainen vaihtoehto. Ensimmäinen asia on se, että me saisimme ihmiset töihin. Tämä nousu on tämän hallituskauden aikana saatu aikaiseksi.

18.47 Silvia Modig vas: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hoskonen, saitte minut hämilleni. Te kysyitte, oletteko te ymmärtänyt väärin. Kyllä, ette vain vasemmiston aatteen ydintä, vaan myös Helsingin asuntopolitiikan periaatteet, jotka siis allekirjoitetaan yli puoluerajojen. Myös keskusta on tässä mukana.

Te valititte siitä, että niin monen vuokran kohdalla asumistukea valuu sijoittajille. Teillä kuulemma on paljon ystäviä, jotka elävät vain näillä vuokratuloilla. No, tämän hallituksen räätälöimä kiky-sopimus leikkasi todella monen pienituloisen, matalapalkkaisen ihmisen tuloja siten, että heidän on pakko turvautua asumistukeen sen jälkeen. Ennen sitä ei ollut, mutta teidän hallituksenne päätösten perusteella ja jälkeen oli pakko. Jos teidän rikkailla kavereillanne menee niin hyvin, että he voivat elää sijoitusasuntojen vuokratuotoilla, niin minkä takia te katsoitte tarpeelliseksi alentaa hyväosaisten ja rikkaiden veroja? Nämä asiat ovat hämmentäviä ja ristiriitaisia.

Mutta kun täällä puhutaan ratkaisuista, niin ainoa kestävä tapa saada muutosta asumistukimenojen kasvuun on se, että meillä on riittävästi kohtuuhintaisia koteja ja työpaikkoja, joissa palkka riittää siihen asumiseen. Helsingissä meillä on erilaisia keinoja, joilla me pidämme huolta siitä, että syntyy kaikkia erityyppisiä asuntotuotannon muotoja, syntyy niin tuettua vuokra-asumista kuin vapaarahoitteista omistusasumista. Ongelma on se, että niin teidän puolueenne, edustaja Hoskonen, kuin muut oikeistopuolueet Helsingissä ovat sitä mieltä, että kyllä markkinat hoitavat, ei meidän tarvitse millään tavalla säännellä. Tämä on se tilanne, missä me nyt olemme, kun markkinat hoitavat. Suomen asuntomarkkinathan eivät ole kovinkaan suuresti säänneltyjä eurooppalaisessa mittakaavassa.

Mutta huomio, jonka haluan tehdä, on se, että mietin sitä, onko Ara-tukipäätösten linja tällä hetkellä liian tiukka. Asuntomarkkinat ovat ylikuumentuneet ja sen takia urakoiden hinnat ovat nousseet, ja on hyvin vaikeaa päästä Ara-tuotannon vaatimiin neliöhintoihin. Voisi ehkä kuitenkin [Puhemies koputtaa] olla järkevää pohtia, voisivatko ne pienesti ylityä, jotta saamme riittävästi tuettua asuntotuotantoa.

18.49 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Todellakin edustaja Hoskonen sai hämmennyksiin omalla retoriikallaan. Siellä oli puolesta ja vastaan ja siltä väliltä argumentteja. Kuitenkin tämän 107 miljardin velan tässä tapauksessa te olisitte maksattamassa nyt näillä kaikkein pienituloisimmilla eli asumistuen saajilla ja sitä kautta, kun asumistuki ei riittäisi näitten muutosten jälkeen, sitten toimeentulotuella.

Ymmärrän, että vilpittömästi olette huolissanne ihmisten mahdollisuuksista asua kohtuuhintaisissa asunnoissa, kohtuukokoisissa, perheille sopivissa asunnoissa joka puolella Suomea. Erityisesti kasvukeskuksissa ja täällä pääkaupunkiseudulla on pula kohtuuhintaisista vuokra-asunnoista. Nyt toivoisin, että todella keskittyisitte hallituspuolueen edustajana siihen, että tämä 40 vuoden korkotukimalli rakennettaisiin sellaiseksi, että sillä todellisuudessa rakennettaisiin kohtuuhintaisia asuntoja niin, että näitten lähtövuokrahinta on sellainen, että perheet voivat asua isommissakin asunnoissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

Tällä politiikalla, kun näitä normeja koko ajan kiristetään, perheet pakotetaan asumaan pienissä asunnoissa, koska heidän tulonsa eivät riitä isompiin asuntoihin. Täällä pääkaupunkiseudulla jopa keskituloiset perheet ovat vaikeuksissa asumisen vuoksi. Tavallisella palkansaaajalla ei ole mahdollisuutta valita monesta paikasta, vaan on otettava se, minkä saa. Juuri tämä kohtuuhintaisen asumisen tukeminen on tällä hetkellä hyvin heikosti hoidettu, mutta toivottavasti saatte sen kuntoon.

18.51 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Minäkin hämmennyin kovasti edustaja Hoskonen puheenvuorosta, koska en oikeastaan ymmärtänyt siitä yhtään mitään. Voisiko edustaja Hoskonen esimerkiksi avata, millä tavalla tämä hallituksen lakiesitys lisää suurten kohtuuhintaisten asuntojen määrää, koska se jäi minulle aivan täydellisen epäselväksi.

Edustaja Maijalan puheenvuoro hämmensi yhtä lailla. Hän puhui sinänsä hyvin siitä, että on tärkeää vähentää asumistuen tarvitsijoiden määrää. Epäselväksi jää, millä tavalla tämä esitys sitten palvelee sitä tavoitetta, kun tämän esityksen pääasiallinen seuraus kerran on se, että se lisää toimeentulotuen saajien määrää, jota yleisesti pidetään kaikista pahimpana kannustinloukkuna suomalaisessa sosiaaliturvajärjestelmässä.

Edustaja Hoskonen sen sijaan sen verran, minkä ymmärsin hänen puheenvuorostaan, vaikutti kritisoidun koko suomalaista asuntomarkkinamallia kovin sanoin. Meillähän tämä on pitkälti yksityishenkilöiden omistamia asuntoja, jotka siis tarjotaan vuokralle, mutta epäselväksi jää, mitä edustaja Hoskonen sitten haluaa tehdä koko tälle suomalaiselle asuntomarkkinarakenteelle. Haluaako hän siirtyä kokonaan järjestelmään, jossa olisi vain julkisesti tuotettuja kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja? Haluaako hän ottaa käyttöön vuokrasääntelyä? Haluaako hän kiristää suurituloisten asunnonomistajien verotusta tai jollain muulla tavalla rajoittaa heidän toimintaansa? Täydellisen epäselväksi jäi edustaja Hoskonen kanta ja näkemys tähän asiaan.

18.53 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kerran jäi oppositiolle epäselväksi, niin valaisen hieman.

Eihän tässä tarkoitus ole tietenkään, hyvät ystävät, tehdä sitä, että me annamme nämä kaikki valtion budjetista menevät rahat näille ökyrikkaille, vaan alun perin, niin kuin sanoin puheeni alussa, asumistuen tarkoitus oli tukea vähävaraisten ihmisten asumista ja nostaa asumisen laatua, ja siitä alkuperäisestä tehtävästä pitää tiukasti pitää kiinni. Armeijan käyneet tietävät sen, että aina on tärkeää muistaa se lähtökohta: pidä tehtävä kirkkaana mielessä. Näin meille opetettiin.

Viimeisen kahden vuoden aikana 400 miljoonaa euroa on mennyt rahaa vähävaraisten ihmisten asumisen tukemiseen. Eli suunta on ollut oikea, kohde on ollut oikea. Mutta herää sitten kysymys, kannattaako meidän tällaisia jättimäisiä keskittymiä tehdä, koska kustannusten nousu syö sitten sen kaiken hyödyn, mitä me yritämme valtion varoja säästämällä tehdä, jotta kilpailukyky paranisi, koska ei tätä kilpailukykyä, hyvät opposition kansanedustajat, ole saatu mistään huomenlahjana eikä taivaanlahjana, vaan se pitää meidän jokaisen itse tehdä, niin että meidän tuotteemme menevät markkinoille. Jos julkiset menot kasvavat — niin kuin teidän hallitusaikananne julkisen talouden rahoitusasema ei neljän vuoden aikana heikentynyt kuin 38 miljardia — niin luuletteko te, hyvät oppositio-kollegat, että me voimme vielä toisen neljävuotiskauden elää 38 miljardin kustannusten nousulla, niin että julkisen talouden rahoitusasema heikkenee äsken mainitulla summalla?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

Jos joku sille tielle meinaa lähteä, niin toivotan onnea ja menestystä, mutta pahoin pelkään, että seinä tulee vastaan ensimmäisen kahden kuukauden aikana.

Edustaja Andersson siellä punoo päätään ja epäilevästi hymyilee, mutta ilmeisesti teillä on joku uusi matematiikka, jota minä en ymmärrä. Mutta teidän hallitusaikananne... — teillähän on tapana joko olla hallituksessa tai lähteä karkuun, molemmat saattavat olla jopa mahdollista. Mutta tarkoituksena asumistuella on se, että ihmisille annettaisiin mahdollisuus asua edullisesti — se on ihan oikein —, mutta minkä takia me luomme järjestelmiä, jotka johtavat sitten valtaviin kustannusnousuihin, julkisen talouden heikkenemiseen ja lopullisesti niiden ihmisten onnettomaan asumiseen? Nimittäin ei pienessä yksiosassa asuminen, voin kokemuksesta sanoa, mikään nautinto ole, mutta kun se on tässä välttämättömyys ja sillä selvä.

Sitten nämä suuret sijoittajat, jotka voittonsa saavat, niin mitä nämä kyseiset herrat ja rouvat tekevät? Rakentavat hienoja palatseja. Eivät he yksiöitä itselleen rakenna. He rakentavat Suomeen 500 neliön omakotitalon, Caymansaarille loistavia huviloita. [Silvia Modigin välihuuto] — Minä olen juuri siihen tulossa, arvoisat kollegat, jos te kestätte kuunnella. — Meidän pitää Suomea rakentaa sillä keinoin, mitä te näköjään vastustatte muun muassa ympäristöperustein. Se ympäristö on, edustaja Myllerilläkin, joka toisessa sanassa. Jos Ilomantsiin on tulossa vaikka joku tehdas, niin ympäristö, ympäristö ja taas kerran ympäristö. Miksi? Että pystytte valittamaan sitten hallinto-oikeuteen, että eihän se ole soveliasta, että tehdas tulee jonnekin ilomantsilaiselle paikkakunnalle. Sitä minä suuresti ihmettelen, että eikö meillä pikkuhiljaa alkaisi olla aika, että ymmärrettäisiin, että Ilomantsin menestyminen, Utsjoen menestyminen tai vaikka nyt Pohjanmaalla jonkun pienen kunnan menestyminen olisi Kaakkois-Suomelle hyväksi. [Riitta Myller: Niin, silloin kun ympäristöstä huolehditaan!] — No, kyllä huolehditaan ympäristöstä, mutta te kaikkea sillä perusteella vastustatte. Ei koskaan pääse tehdasta edes syntymään, kun te vastustatte sitäkin aloittamista, yrittämistä. Varmaan teillä on mielessänne, että se yhteiskunta kaiken maksaa ja valtio maksaa, ja lopuksi te vielä varmaan teette aloitteen, että valtion maksettavaksi määrätään myös verot. Sillä tiellä kyllä susi tulee vastaan kovin akkiä. Mutta kyllä meidän pitää näihin valtaviin kustannuspommeihin jonain päivänä puuttua.

Edustaja Myllerillä on varmaan parempaa matematiikkaa kuin minulla, mutta viisaana kansanedustajana, europarlamentaarikkona ymmärrätte sen, että ei valtion menoja voida loputtomiin kasvattaa, koska se nostaa yritysten kustannuksia. Koska meillä koko ajan tähän julkiseen pyörään halutaan enemmän rahaa, niin mistä se otetaan: ihmisiltä veroina, yritysveroina yrityksiltä ja niin edelleen. Kustannukset nousevat, kilpailukyky menee, työttömiä syntyy. Tämäkö on teidän vaihtoehtonne itsenäiselle Suomelle 100-vuotisjuhlanä? Kyllä minä ymmärrän, että tämä teitä kirpaisee, kun tämä teidän oravanpyöränjuoksunne päättyy täydelliseen katastrofiin, kun sen oravanpyörän laakeri leikkaa kiinni. Näin siinä vain käy. [Naurua] — Täällä te meille naureskelette, mutta mehän koimme teidän autuuttanne viime vaalikaudella. 38 miljardia meni julkinen talous alamäkeä kolinalla. Vieläkö te kuvittelette, edustaja Modig, että toinen 38 miljardia on varaa ottaa? Jos te sen matematiikan jostakin löydätte, niin sen matematiikan luennon minä haluan tohtoriksi asti kuunnella.

Puhemies Maria Lohela: Hyvät edustajat, muistutan, että tässä esityksessä nyt kuitenkin on tarkalleen ottaen kysymys yleisestä asumistuesta, ja sen vuoksi en avaa tästä nyt debattia. Joka haluaa käyttää puheenvuoron tästä asiasta, pyytää sellaisen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

18.58 Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hoskonen ei noissa äskeisissä pitkäköissä puheenvuoroissaan viitannut lainkaan siihen, että tosiaan ympäristövaliokunnan kuulemisissa oli tullut esille aika tuoreita tutkimuksia siitä, että asumistuen nousulla ei niinkään näytä olevan vaikutusta vuokrien suuruuteen. Olisi ollut ihan hyvä ottaa se myös tässä debatissa huomioon.

Asumistuki on edelleen tarkoitettu kaikkein pienituloisimmille, tukemaan heidän mahdollisuuksiaan asua jossakin, ja asumistuen leikkaukset kasvattavat tosiaan niiden määrää, jotka joutuvat turvautumaan viimesijaiseksi tarkoitettuun toimeentulotukeen. Tämä puolestaan lisää kannustinongelmia, sillä riippuvuus toimeentulotuesta heikentää mahdollisuuksia ottaa vastaa lyhytaikaista työtä. Tällä politiikalla hallitus puolestaan sotii työllisyyspolitiikkansa tavoitteita vastaan, sillä työllisyysaste ei nouse, jos ihmiset ajetaan asemaan, jossa keikkatyötä on vaikea ottaa vastaan.

Köyhyyden kasvattaminen asumistuesta leikkaamalla on myös lyhytnäköistä politiikkaa. Asumisen kalleus on työttömyyden jälkeen merkittävin syy köyhyyteen erityisesti kaupungeissa, ja asumistuen leikkaukset toisin sanoen kasvattavat kaupunkiköyhyyttä, jolla on monenlaisia yhteiskunnallisia seurauksia, jotka nekin tulevat kalliiksi.

Asumistuen leikkaaminen ei auta asuntopulaan. Siihen auttaa vain kohtuuhintaisten asuntojen rakentaminen, ja juuri asuntopolitiikka ja metropolipolitiikka tältä hallitukselta puuttuvat.

Asuntopula ei aiheuta vain köyhyyttä, se on myös kivi talouspolitiikan kengässä, kun työnantajien on pääkaupunkiseudulla entistä vaikeampaa saada työntekijöitä värvättyä asumisen kalleuden takia. Hallitus ei häpeile leikata asumistukea samalla [Puhemies koputtaa] kun se säätää lisää sanktioita työttömille, jotka eivät muuta työn perässä, [Puhemies koputtaa] mikä on kummallista politiikkaa.

19.00 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Hoskonen totesi: kun edellisellä vaalikaudella muutettiin asumistuen perusteita, niin se oli kahdessa vuodessa kasvanut peräti 400 miljoonaa. Tässähän puhutaan nyt aivan marginaalisista säästöistä, mitkä nyt tässä ovat kyseessä. Ei siitä ole kukaan kiittänyt, että pienituloiset saivat 400 miljoonaa lisää asumistukea. Se on kuitenkin iso raha, ja nyt asumistuki alkaa olla kolmatta miljardia euroa Suomessa. Totta kai se on tärkeää sinällään, mutta on myöskin sellaisia ilmiöitä, että esimerkiksi nuori mies saattaa muuttaa tänne pääkaupunkiseudulle asumaan sijoittajan 20 neliön huoneistossa, syrjäytyy tai on syrjäytymässä ja asuu täällä asumistuen turvin. Kuka tällaisesta viime kädessä hyötyy? Tämä sijoittaja, joka on tämän kämpän rakentanut, näitä pieniä kämppiä tänne, ja hyödyntää koko tämän asumistuen.

Asumistuestahan suurin osa todella nyt tulee suuriin asumiskeskuksiin, joissa on liian vähän asuntorakentamista, mikä ehkä myöskin johtuu tästä yleisestä keskittymisestä. Minusta jos nyt vallan sivuutetaan se, että asumistuki on kasvanut 400 miljoonaa kahdessa vuodessa, niin silloin ei, arvoisa puhemies, katsota ollenkaan tätä kokonaisuutta.

19.02 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Alanko-Kahiluoto hyvin toi esille tässä, niin kyllä asumistuki edelleen on suunnattu suomalaisille pienituloisille, jotka myöskin kipeästi tarvitsevat asumistukea, jotta voivat kattaa edes osan asumismenoistaan. Ja kuten tuotiin esille jo tässä aikaisemmassa vaiheessa keskustelua, niin keskimäärin asumistuki kattaa vain noin puolet todellisista asumismenoista. Eli ei ole suinkaan kyse tuesta, joka kattaisi asumismenot kokonaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

Edustaja Hoskosen puheesta jäi edelleen täysin epäselväksi, mitä edustaja Hoskonen oikeastaan haluaa tästä hallituksen lakiesityksestä sanoa, mitä hän haluaa siinä muuttaa tai millä tavalla suomalaisten pienituloisten asumistuen leikkaus lisääisi suurikokoisten perheasuntojen määrää jossain päin Suomea. Ainoa huomio, minkä sain kiinni edustaja Hoskosen puheesta, oli se, että hän jollain tavalla haluaa puuttua näihin suuriin keskittymiin, mitä tulee asumispolitiikkaan. Tulkitsen tätä niin, että edustaja Hoskonen siis jollain tavalla haluaa puuttua Helsinkiin.

19.03 Riitta Myller sd: Puhemies! Haluan tätä hyvin, sanoisinko, epäselvää keskustelua [Naurua] — ajatellen, että se liittyisi nyt tähän lakiesitykseen — nyt vielä tavallaan vetää ruotuun: Olisi ehkä hyvä myös hallituspuolueitten edustajien lukea hallituksen esitys ja myöskin se valiokunnan mietintö, jonka hallituspuolueitten edustajat ovat hyväksyneet. Siellä selkeästi todetaan ne ongelmat, jotka liittyvät asumistukeen tällä hetkellä, ja nimenomaan se, että nyt ei pitäisi tehdä tällaisia palapelimäisiä korjauksia, joitten seurauksia emme tunne, vaan pitäisi nimenomaan tarkastella ja kehittää kokonaisuutena asumistukea ja sitten tätä kohtuuhintaista asuntorakentamista. Ja siitähän täällä on jo useita puheenvuoroja käytetty.

Jospa nyt myöskin vihdoinkin tulisi selkeäksi se, että sillä, että asumistukea nostetaan, ei ole vuokria suoraan nostava vaikutus, niin kuin näistä puheenvuoroista saa ymmärtää. Täällä on sekä Kelan että VATTin tutkimuksia, joissa tämä on todettu.

Ja jos halutaan — ja itse haluan nimenomaan — että erilaisilla perheillä on mahdollisuus tarpeen mukaiseen asumiseen, niin nämä asumistuen muutokset, joita nyt on tehty kahden vuoden aikana, vievät pois siitä tavoitteesta. Se edellisen hallituksen asumistukiremontti, mikä tehtiin, varmisti nimenomaan sitä, että näissä pienissä yksiyksissä ei perheiden tarvinnut asua vaan sitä asumistukea sai sitten isompaan asuntoon.

19.05 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Asumistuen kokonaisuudistus, joka on vasta muutama vuosi sitten tehty, on tullut meidän yhteiskunnalle todella kalliiksi. Minä en ala sitä sen enempää kommentoimaan, minä odotan vain sitä, että siitä tehtäisiin pikaisesti laajempi kokonaisvaltainen selvitys, että minkä takia se johti tämmöiseen valtavaan kustannusmenojen lisääntymiseen.

Nyt sitten tämä kyseinen esityshän, mikä tänään on käsittelyssä, on vain pieni palanen, mutta se on nyt kuitenkin selvästi tutkittu ja selvitetty, että tämä saa hillittyä tätä kokonaisuutta eikä saa kovin paljon pahoja asioita myöskään aikaiseksi. Siinä on vaikeita seuraluoksia, mutta tällä saadaan kuitenkin edes pikkusen hillittyä tätä asumismenojen tuen kasvamista ja yleensäkin vuokrien kasvamista.

Toinen asia sitten: Tässä on käyty useissa puheenvuoroissa keskustelua siitä, ovatko asumistuen nousu ja vuokrat sidoksissa toisiinsa. Tämä asia ei tullut meillä valiokunnan kokouksissa omana asianansa esille, eikä tästä asiasta keskusteltu, ja jos tästä aletaan puhumaan, niin se on varmasti ihan oma paikkansa ja oma laajempi selvityksensä. Siinä muutamien tahojen omat näkemykset asioista tulivat esille, mutta ainakaan minä en niitä niellyt sillä tavalla. Mutta kun se ei ollut tämän asian ydinasia, niin eihän sitä silloin tarvitse alkaa siinä työstämään.

Kilpailukykysojimukselta oli myöskin puhetta: Kyllä kilpailukykysojimuks on tehty eri osapuolten yhteisenä kokonaisuutena, ja sen ansiosta on saatu työpaikkoja. Asumistukime-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

noja saadaan todellisuudessa karsittua vain sillä, että me saamme ihmisille töitä, töitä, tuloja. Se on ainoa todellinen konsti, millä me saamme tätä asiaa parannettua eteenpäin.

Sitten toinen asia on kohtuuhintaiset asunnot. Niitä meidän pitää saada myös pääkaupunkiseudulle aikaiseksi, ja siinä meillä töitä vielä riittää.

19.07 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Täällä on minusta ihan oikein kannettu huolta siitä, muun muassa edustaja Ala-Nissilä puheenvuorossaan ja edustaja Hoskonen, että asumistukimenot kasvavat jatkuvasti, ovat kohta lähes 2 miljardia. Jollakin tavalla meidän pitäisi yhteiseksi asiaksi ottaa se, että tämä suunta saadaan käännettyä. On hirveän hankala meidän eduskunnassa vaikuttaa siihen, miten kohtuuhintaisia asuntoja saadaan esimerkiksi pääkaupunkiseudulle, jos pääkaupunkiseudun kunnat eivät itse tee tässä jotain radikaalia muutosta. Täällä on kymmeniä vuosia jatkunut semmoinen politiikka, että tässä kyllä grynderit pärjäävät ja ne, jotka omistavat kiinteistöjä. Voin omasta kokemuksestakin sanoa, että vuokran hintaan valuvat kyllä ne asumistuet, että se aina ulosmitataan kyllä siinä vuokran hinnassa, kuinka paljon on mahdollista saada asumistukea. Se on aivan päivänselvä asia, joku yhteys niillä on.

Kun katsotaan Suomen kasvukeskuksia, niin minusta kannattaisi katsoa, mitäpä vaikka kaavoituspolitiikassa, maankäyttöpolitiikassa on tehnyt Oulu. Miksi on niin, että siellä on merkittävästi edullisemmat asuntojen neliöhinnat, vaikka sekin on kasvanut voimakkaasti, kuin esimerkiksi pääkaupunkiseudulla. Kyllä täällä on tehty minusta väärät valinnat. Väitetään, että täällä ei ole maata mihin rakentaa. Tämä ei pidä paikkaansa. Oikeastaan muistan hyvin, kun Suomen Pankin pääjohtaja kertoi, että se oli hänelle ehkä yksi vaikeimmista asioista perustella, kun laskeuduttiin eurooppalaisten keskuspankkien johtajien kanssa Helsinkiin, sehän näyttää lentokoneesta niin kuin laskeuduttaisiin keskelle metsää, ja sitten hän oli sanonut, että täällä ovat asunnot niin kalliita, kun täällä ei ole maata, mihin rakentaa. He ihmettelivät, miten tämä voi pitää paikkansa, kun keskelle metsää ollaan laskeutumassa lentokoneella.

Eli kyllähän tämä on kaavoitus- ja maankäyttöpolitiikka, jota ei ole vielä kukaan saatu täällä kuntoon, vaan täällä suositaan gryndereitä ja rakennusliikkeitä ja nostatetaan itse Helsingin kaupungin ja näitten naapurikuntien taholta maan hintaa niin, että asuntojen neliöhinta nousee uusissa sinne 4 000—5 000:een, [Puhemies koputtaa] ja sehän on aivan keskimääräisen keskituloisille palkansaajille.

19.09 Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Arvoisa rouva puhemies! Täytyy nyt toistaa tämä kysymys, jonka esimerkiksi edustaja Andersson on moneen kertaan ottanut esille ja edustaja Modig. Jos ongelmana ovat nämä asutosijoittajat, niin mitä te olette tekemässä tälle ilmiölle? Ei asumisen kalleus ratkea sillä, että leikataan kaikkein köyhimmiltä asumistukea. Työpaikat ovat kaupungeissa ja ihmiset muuttavat niiden perässä. Ei myöskään haja-asutusalueiden ongelmia ratkaista kaupunkien oloja kurjistamalla eli lisäämällä kaupunkiköyhyyttä. Te itse leikkaatte työttömyysturvasta, jos työtön ei muuta työpaikan perässä kaupunkiin. Leikkaatte asumistuesta siellä, missä työtä todennäköisimmin olisi tarjolla, siis kaupungeista, ja asumistuen leikkaukset osuvat kipeimmin pääkaupunkiseudulle. Tiesittekö, että suhteessa vähiten asumistukea saa kaupungissa yksin asuva pienituloisen ihmisen ja kaikkein runsaskätisin asumistuki on niille, jotka asuvat haja-asutusalueilla suurissa asunnoissa? [Li Andersson: Ilomantsissa!] Eli kun te leikkaatte yleisestä asumistuesta, te lisäätte eriarvoisuutta tässä maassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

Hallituspuolueiden kommentit ovat minun mielestäni suorastaan hämmentävää kuultavaa ja teidän, anteeksi nyt, asiantuntemattomuutenne tässä asumistukiasiassa suorastaan sattuu korviin. Minusta oli kyllä toisaalta hienoa, toisaalta hyvin hämmentävää, että edustaja Maijala tunnusti, miten hallitus on mokaillut tässä asumistuen kokonaisuudessa: ette ole tehneet asianmukaisia kuulemiskierroksia; luulitte, että asumistuki ei kuulu ympäristöministeriölle; ilmeisesti STM:ssä luultiin sitten taas, että ympäristöministeriö hoitaa tämän asumistuen. Ilmeisesti kaikki kuulemiset ja neuvottelut jätettiin tekemättä ja selvitykset tekemättä, kun kukaan ei tiennyt, kenelle tämä asia kuuluu. Mutta kiitän siis edustaja Maijalaa, että kerroitte, miten tämä asia on siellä hallituksessa mennyt, [Puhemies koputtaa] mutta nyt toivoisin, että teillä olisi ryhtiä korjata tämä väärä esitys.

19.11 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa puheenjohtaja! Minä en ymmärrä tätä, että asumistukea leikataan, vaikka se kasvaa joka vuosi 200 miljoonaa. Se kasvaa joka vuosi 200 miljoonaa. Yli puoli miljardia, ilman muuta, tällä hallituskaudella tulevat asumistukimenot kasvamaan, vaikka tämäkin esitys hyväksyttäisiin. Miten asumistukea siis leikataan? Ei tämä entisen laskentatoimen lehtorin päähän mahdu.

Sitten on tämä sijoittajatoiminta. Siinähan myöskin osa näistä vuokra-asuntojen tekijöistä on yleishyödyllisiä yhteisöjä, jotka eivät maksa veroja mihinkään. Nämä asuntojen vuokratulot ovat heille verovapaata tuloa. [Vasemmalta: Kuten kenelle?] — Se on toinen kysymys. [Li Andersson: Selvittääkö sitten!] Havaitsin kyllä, että sosiaalidemokraattiset nuoret olivat ottaneet kannan, että ehkä voisivat vähän veroa maksaa nämä yleishyödylliset rakennuttajayhtiötkin. [Välihuutoja]

Arvoisa puhemies! Kysymys on asuntopolitiikan vaikuttavuudesta. Meidän pitää saada tällä asuntopuolella mahdollisimman hyvä vaikuttavuus ihmisten kannalta. Tarkastusvaliokuntahan on tehnyt tutkimuksen, jota varten parhaillaan kuullaan laajasti asiantuntijoita. Se keskittyy pääasiassa pääkaupunkiseudulle, ja uskon, että sieltä tulee hyviä suosituksia, miten voisimme parantaa asumispolitiikan vaikuttavuutta tavallisten ihmisten kannalta. Kysymys on todella paljon siitä, mitä edustaja Lohi sanoi, että rakentamista tapahtuu liian vähän. Kyllähän siinä on myöskin kaupungeilla oma vastuunsa. Tämä on ehkä myöskin aluekehityskysymys: ei se ajatus, että kaikki pakkautuvat metropolialueelle, ole tietenkään kestävä myöskään asuntopolitiikan kannalta, mutta se on toinen asia.

Arvoisa puhemies! Jos meidän asumistukimenot lisääntyvät joka vuosi 200 miljoonalla eli sen verran saavat vähävaraiset ihmiset lisää asumistukea, niin minä en pidä sitä leikkauksena. Se on minusta asumistukimenojen kasvua.

19.13 Silvia Modig vas: Arvoisa rouva puhemies! Ainoa kestävä tapa saada asumistukimenoja laskemaan on se, että meillä pitää olla riittävästi kohtuuhintaisia asuntoja ja ihmisille työtä, josta saatu palkka riittää elämiseen. Se on se ainoa kestävä tapa, jolla me saamme niitä menoja alemmaksi — ei se, että me luomme joukon ihmisiä, jotka joutuvat turvautumaan toimeentulotukeen selvitäkseen asumiskustannuksistansa. Minä en ymmärrä, mitä hölmöläisten peitonjatkamissäästämistä se on, että säästetään asumistukimenoista leikkaamalla niitä siten, että 40 prosenttia näistä ihmisistä siirtyy toimeentulotuen saajiksi. Se on niin kuin se tarina siitä, kun hölmöläiset jatkavat peittoa ja kuvittelevat, että se kasvaa pidemmäksi, kun toisesta päästä otetaan ja laitetaan toiseen.

Hallituspuolueiden edustajista selvästi harva on lukenut tämän hallituksen esityksen. Lukekaa se esitys. Kaikki se kritiikki, jota oppositio täällä esittää, on hallituksen omasta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

esityksestä. Siinä esityksessä todetaan, että asumistukisäästöt päätyvät toimeentulotukimenoihin 40-prosenttisesti. Esityksessä sanotaan suoraan se, että tämä on vaikea päätös, koska tämä koskee kaikkein eniten kaikkein köyhimpiä.

Mitä tulee yleishyödyllisiin tahoihin ja näihin muutamiin yleishyödyllisenä aloittaneisiin rahastajiin: siinä jaan kyllä huolen aivan täysin. Me tarvitsemme siis aidosti yleishyödyllisiä toimijoita. Tiedän itse omasta kokemuksesta, että asuntoja voi tuottaa myös voittoa tavoittelemattomasti. Esimerkiksi Oranssi on yksi järjestö Helsingissä, joka on kohta 200 asuntoa pystynyt nuorille tuottamaan. Ne ovat halvempia kuin Helsingin kaupungin vuokra-asunnot. Ja kaiken tämän voittoa tavoittelemattomasti, aidosti yleishyödyllisenä, ja silloin aidosti yleishyödyllisenä yhteiskunnalta sen tuen saavana, mitä yleishyödyllisyydelle kuuluu. Tämä on yksi keino: koska nämä asuntomarkkinat ovat täysin vääristyneet, niin meidän pitää luoda tervettä kilpailua. Meidän on saatava alalle uusia, aidosti yleishyödyllisiä toimijoita, jotka tuovat vaihtelevuutta, jotka haastavat sen olemassa olevan markkinahinnan.

19.15 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu alkaa nyt kiertää kehää, mutta silläkin uhalla, kun edustaja Ala-Nissilä toi esille asumistukimenojen kasvun: se on siinänsä tosiasia, mutta eri asia on se, onko asumistuen normin heikentäminen se tapa, jolla tämä asia parhaiten korjataan. Hallituksen esityksen vaikutuksista kiistatonta on ainoastaan se, että 40 prosenttia eli melkein puolet säästöstä valuu toimeentulotukeen, ja se, että tämä leikkaus kohdistuu kaikkein pienituloisimpiin ihmisiin. Kiistanalaista on se, miten tämä vaikuttaa asuntomarkkinoihin.

Mutta tuon nyt uudestaan esille sen, että se tukimalli, mikä meillä on aikoinaan luotu, niin sanottu 40 vuoden korkotuki, Ara-malli, on rakenteeltaan vanhentunut. Käytännössä ainoastaan kaupungit käyttävät sitä mallia. Esimerkiksi sitä korkotukea, mikä on tämän mallin nimessä, ei käytännössä oikeastaan ole nykyisillä markkinakoroilla, eli se korkotuki on käytännössä nykymarkkinatilanteessa nolla. Pitäisin hyvin tärkeänä kehittää tässä ajassa toimivaa asuntorakentamisen tukimuotoa, jolla saataisiin nykyistä tehokkaammin liikkeelle kohtuuhintaisten asuntojen rakentaminen siellä, missä niille on suurin tarve.

19.17 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Jos ajattelee tätä asunto-ongelmaa ja asumistukea, niin kyllä minusta on niin, että jos keskituloinen suomalainen ei pysty maksamaan Helsingissä omalla palkallaan asumistaan, että hän tarvitsee siihen asumistukea, niin joku tässä yhtälössä on pahasti pielessä. Tämä on johtanut siihen, että nämä menot kasvavat koko ajan. Sitä yhtälöä ei ratkaista sillä, että vain lisätään asumistukea. [Riitta Myller: Voisi kuunnella, mitä puhutaan!]

Nyt odottaisin kyllä, en ehkä tässä keskustelussa, ja ymmärrän, että äkkikäännöksiä ei voi tehdä, mutta kun täällä tiedämme kuitenkin, että kokoomus, vihreät ja SDP täällä Helsingissä pitkälle käyttävät valtaa, minusta kannattaisi kyllä jonkinlaisia suunnanmuutoksia tehdä politiikassa täällä, koska eduskunta pystyy, totta kai, asumistukilainsäädäntöä muuttamaan ja tekemään joitakin liikkeitä siihen suuntaan, että tämä tilanne muuttuisi, mutta viime kädessä minusta kuitenkin on kuntien vastuulla se, miten maankäytön politiikan ja asuntopolitiikan kautta käytetään maata.

Täällä vain syytetään hallitusta, mutta itse ollaan päättämässä ja ollaan kymmeniä vuosia oltu päättämässä, mutta ei olla katsottu peiliin, että mitä ollaan itse aiheutettu. Eihän voi olla niin, että tavallisella palkalla ei pysty asumaan ja kaikki tulee tavallaan riippuvaiseksi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

asumistuesta, keskipalkkaisetkin suomalaiset. Ei ole mitään apua siinä, vaikka täällä pääkaupunkiseudulla olisikin työpaikkoja, jos ei pysty muuttamaan tänne sen takia, kun sillä palkalla ei pysty asumaan. Ja tähän... [Outi Alanko-Kahiluoto: No niin juuri!] — Niin, kannattaa katsoa. Ei se ratkea sillä, että me lisäämme asumistukea, [Vasemmalta: No ei leikkauksillakaan!] vaan pitää katsoa, onko mennyt pieleen joku täällä kuntien asuntopolitiikassa, kun on saatu aikaan niin kalliita asuntoja. Katsokaa muualle, jossa on kasvukeskuksia. Miksi Oulussa on tilanne täysin toisenlainen, vaikka se on ollut kymmenen vuotta erittäin voimakkaasti kasvava kunta? Siellä on aivan toisenlainen asuntopolitiikka kuin täällä, maankäyttöpolitiikka, kaavoituspolitiikka. Nyt kannattaa kyllä katsoa peiliin eikä syyttää valtiota.

19.19 Leena Meri ps: Arvoisa rouva puhemies! Keskustan edustajat Ala-Nissilä ja Hoskonen ottivat puheeksi tämän verovapauden ja sen vaikutuksen, jos yhdistys tai muu toimija saa verovapaana näitä vuokratuloja, ja se vaikuttaa myös asumistukeen ja asumiskuluihin. Oikeastaan olen tästä ilahtunut ja heitän pallon nytten pääministeripuolueelle: Olen itse tehnyt tästä kirjallisen kysymyksen syyskuussa 2016, kun tulivat uudestaan keskusteluun Taloussanomissa ammattiliittojen ja muiden yhdistysten verovapaat osinkotulot, kun ne omistavat VVO:sta noin 60 prosenttia. Kansalaisilta tulee hyvin paljon palautetta tästä, ja nyt toivon tietysti, että otatte tästä kopin. Teillä on nyt pallo ja mahdollisuus poistaa tämä verovapaus ja laittaa siihen joku katto ainakin.

Me perussuomalaisethan olemme vaihtoehtobudjetissa ehdottaneet suursäätiöiden ja -yhdistysten pääomatuloja verolle siten, että emme halua tietysti puuttua pieniin yhdistyksiin ja heidän toimintaansa ja meillä on 100 000 euron raja, ja verokanta meillä on sitten myös erikseen tähän ehdotettu. Te voisitte esimerkiksi siitä meidän lakialoitteestamme ottaa koppia tai tehdä omanlaisenne. Tästä on nyt aika paljon jo vuosikausia puhuttu, ja jos en väärin muista, niin kokoomuksessakin on ollut näitä ääniä toisinaan, että tämä tuntuu epäoikeudenmukaiselta. Jos kerran keskustan kansanedustajat ja hyvin merkittävässä asemassa olevat ihmiset, kuten edustaja Ala-Nissilä, joka on verojaoston puheenjohtaja, tarkastusvaliokunnan varapuheenjohtaja ja valtiovarojen varajäsen, ovat tästä kiinnostuneita, niin voisi varmaan olla nyt vaikuttamisen paikka. — Nyt huomaan, että edustaja Ala-Nissilä on poistunut täältä, mutta pallo keskustalle.

19.21 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Lohi käytti äsken erinomaisen puheenvuoron, jossa hän analysoi kuntapolitiikan vaikutusta asuntopolitiikkaan. Aivan loistava puheenvuoro. Elikkä me voimme kuntapolitiikalla vaikuttaa siihen, miten asuntopolitiikka alueella kehittyy.

Missään nimessä en Helsinkiä tässä vastusta. Olen pikkupojasta asti Helsinkiä ihaillut maamme kauniina pääkaupunkina ja nyt, kun olen maailmaa vähän muuallakin nähnyt, voin sanoa, että Helsinki on maailman pääkaupungeista ehdoton numero yksi, ihan ehdoton numero yksi. Kaukana ovat muut sen jälkeen.

Elikkä haluan, että Helsingissä menee hyvin, mutta minä haluan myös sitä, että koko maassa menisi hyvin ja ettemme joutuisi kansainvälisten sijoittajien rahastamaksi. Haluaisin, että tämä asuntopolitiikka olisi sellaista, että emme omilla järjestelmillämme ruoki lisää rahan siirtymistä Suomesta ulkomaille, koska se on Suomelle vahingoksi. Meidän kilpailukyky siitä kärsii, ja sen jälkeen siitä tulee työttömiä, ja taas julkiset menot kasvavat sekä valtiolla että kunnilla. Eli tämän kustannusautomaatin katkaiseminen on se iso juttu,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

ja tämä hallituksen esitys, mikä on nyt pöydällä, että muutetaan asuntoindeksi elinkustannusindeksiksi, on hyvin pienen pieni askel. Tämä on millin siirtymä oikeaan suuntaan, vain yhden millin, hyvin vähän, mutta merkittävä ja oikeansuuntainen.

Ja kuten Olavi Ala-Nissilä pitkään kokeneena edustajana ja myös huipputilintarkastajana sanoi, että kun 200 miljoonaa tänäkin vuonna asumiskustannusmenot valtion budjetissa kasvavat, niin eihän se mikään leikkaus ole vaan kyllä se on selvä, roima lisäys. Pitää muistaa se, että ei nyt leikata, nyt lisätään. Elikkä jos me joka vuosi tällä keinoin lisäämme tätä hommaa, niin meillehän tulee jonain päivänä käteen se tilanne kuin entisellä pojalla, että rahat loppuivat kukkarosta ja meni kukkarokin, ja se ei liene tarkoitus. Siinä sitten törmätään kilpailukykyyn. Sitä me emme pysty kieltämään. Kun kustannukset nousevat, se vaikuttaa tuotteiden hintaan, tulopoliittikan kautta palkkoihin, kaikkiin muihin kustannuksiin. Sitä kautta meidän ulkomaankauppa lähtee hiipumaan, ja sen jälkeen olemme taas kerran siinä samassa tilanteessa, mistä lähtökohdasta kilpailukykykysymystä tehtiin. [Puhemies koputtaa] Niin että katsokaa tätä kierrettä, ja se kannattaa.

19.23 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Vielä kerran kertauksena edustaja Lohelle siitä, mikä nyt ei toimi, mitä tulee pääkaupunkiseudun asumiskustannuksiin: Se, mikä ei toimi, on ensinnäkin asuntomarkkinat, eli kyllähän pääkaupunkiseudulla ihan selvästi ongelmana on se, ettei ole riittävästi kohtuuhintaisia asuntoja tarjolla. Toinen ongelma pääkaupunkiseudulla on liian matalat palkat, erityisesti jos tarkastellaan palvelualojen tilannetta, ja tätä ongelmaa tämä hallituksen ajama kilpailukykykysymys vain entuudestaan pahensi. Eli käytännössä pääkaupunkiseudulla voidaan jo työnantajien osalta puhua siitä, että siirretään palkanmaksuvastuuta julkiselle puolelle, valtiolle, koska on tiedossa, että nämä pienipalkkaiset työntekijät sitten joutuvat asumistukea hakemaan tätä paikatakseen. Ratkaisu tähän ongelmaan, kuten tässä moneen otteeseen on todettu, siis ei sinänsä ole asumistuki vaan nimenomaan kohtuuhintaisten asuntojen määrän lisääminen, tarjontatuki ja myöskin oikeudenmukainen työmarkkina- ja palkkapoliittikka.

Mitä tulee näihin yleishyödyllisiin toimijoihin, ainakin muutamalla edustajalla meni kyllä ehkä vähän puurot ja vellit sekaisin tässä keskustelussa. Valitettavasti nämä VVO:n kaltaiset toimijathan eivät enää harjoita yleishyödyllistä asuntotuotantoa, ja mikäli te kysytte vasemmistoliiton mielipidettä siitä, pitäisikö niiden näin tehdä, vastaus on kyllä, ehdottomasti, ja sitä linjaa ovat ajaneet myöskin meidän toimijat ammattiyhdistysliikkeen sisällä. Eli olemme äärimmäisen pettyneitä siihen, että VVO:n kaltaiset toimijat ovat tästä toiminnasta luopuneet, sen takia että kohtuuhintaisten asuntojen tarve on niin suuri kuin on. Käytännössä nämä yritykset toimivat siis tällä hetkellä samalla tavalla kuin muut yksityiset asuntosijoittajat, ja epäselväksi jäi edelleen, mitä hallituspuolueiden edustajat haluavat näille tehdä. Jos sitten puhutaan yleishyödyllisten toimijoiden osinkojen verovapaudesta, niin kyllä minulle henkilökohtaisesti sopii, että hallitus selvittää, minkälaisia vaikutuksia näiden osinkojen verollepanolla olisi [Puhemies koputtaa] suomalaisten säätiöiden ja yhdistysten toimintaan. Siitä vain tekemään.

19.25 Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Arvoisa rouva puhemies! Olen keskustan kansanedustajien kanssa aivan samaa mieltä siitä, että Helsingin täytyy tehdä osansa asuntopulan ratkaisemisessa, ja vihreät ovat olleet siinä aktiivisia. Ja täytyy sanoa, että Helsingin rakentaa juuri nyt enemmän uusia asuntoja kuin tietääkseni koskaan aikaisemmin, eli kyllä siellä parhaansa tehdään. Mutta ei tässä myöskään ole kysymys siitä, että asuntopula olisi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

joko Helsingin tai valtion yksin ratkaistavissa. Kyllä esimerkiksi viime kaudella tässä tehtiin — Helsinki ja muut isot kaupungit ja valtio — hyvää yhteistyötä. Viittaan esimerkiksi siihen, että valtio tuki suuria joukkoliikennehankkeita sillä ehdolla, että kaupungit puolestaan rakensivat näiden ratojen varsille uusia asuntoja. Eli tällaista kaupunkipolitiikkaa, tällaista metropolipolitiikkaa ja aktiivisuutta asuntopulan ratkaisemisessa kaipaavat hallitukselta, mutta juuri tässä te olette olleet passiivisia. Se, mitä te olette tehneet, on se, että te olette leikanneet kaikkein pienituloisimmilta, estätte näitä pienituloisia ihmisiä muuttamasta työn perässä. Ei se ratkaise niitä ongelmia, joita meillä tässä maassa on, eli pyytäisin, että katsotte tätä kokonaisuutta ja yritätte tehdä rakentavaa, kestävää, kauaskantoista politiikkaa ettekä leikkaa köyhiltä, jolloin te siirrätte ne asumiskustannukset vain Helsingin kaupungin ja muiden kuntien maksettavaksi toimeentulotuen kautta. Ei se säästä veronmaksajien rahoja pennin hyrkkyllä.

19.27 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Todellakin olisi hyvä, että eri puolilla Suomea opittaisiin niistä hyvistä käytänteistä, mitä on Suomessa tehty. Oulu on hyvä esimerkki siitä, että siellä on pitkäjänteistä kaavoituspolitiikkaa. Pitäisi olla vähintään viiden vuoden rakentamisen tarpeet, valmiita kaavoja ja niin, että kaupungit kaavoittavat pääasiassa omalle, omistamalleen maalle. Silloin saadaan pitkäjänteistä kaavoituspolitiikkaa, joka on pohja sille, että saadaan asuntorakentaminen ikään kuin yhteiskunnan hyppysiin.

Täällä todettiin jo, että pääkaupunkiseudulla kaupunkien ja valtion välisiä MAL-sopimuksia on tehty. Ne ovat myös hyvä esimerkki siitä, miten pitkäjänteisesti voidaan kehittää kaavoitukseen soveltuvia alueita, ja tätä pitäisi nimenomaan nyt vahvasti kehittää. Nyt jo huomataan, miten esimerkiksi Kehäradan ympärille rakentuu yhtenäistä kaupunkia, ja sinne saadaan hyvin sitten rakennettua. Mutta nyt tässä tullaankin siihen, miten sitten mahdollistetaan kohtuuhintainen asuntotuotanto, ja siinä te, hallituspuolueitten edustajat, juuri nyt olette avainasemassa, kun ollaan kehittämässä tätä pitkää korkotukimallia, joka ei siis enää ole korkotukimalli mutta joka mahdollistaa sen, että asuntomarkkinat saadaan vakaammiksi sillä, että ihmisille on tarjolla vaihtoehto kohtuuhintaisesta asumisesta.

19.29 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Minusta tässä edustaja Myllerin puheenvuorossa oli paljon hyvää ainesta.

Täällä edustaja Andersson totesi aikaisemmin, että tavallaan kaksi keinoa on: pitää saada lisää kohtuuhintaisia asuntoja, ja toiseksi palkat ovat liian matalat, eli pitäisi niitä nostaa. Olen tästä ensimmäisestä täysin samaa mieltä, mutta jos me lähdemme palkkoja nostamaan, niin se valuu saman tien tuotteiden ja palveluiden hintaan ja aiheuttaa kilpailukykyongelman, josta edustaja Hoskonen täällä on hyvin puhunut, mutta aiheuttaa myös sen, että meillä ei ole täällä sitten kellään varaa ostaa näitä palveluita. Meillä on nyt jo se ongelma, että palvelualalla palkat ovat kyllä aika matalia, mutta silti meidän palvelut ovat aika kalliita. Ja kun katsotaan eurooppalaista vertailua, jonka vasta näinkin, niin kaikkialla muualla paitsi Luxemburgissa ja Suomessa matalapalkka-alan työpaikat olivat kasvaneet. Suomessa ne eivät olleet kasvaneet, koska täällä ei ole tavallaan sille työmarkkinoita olemassa ja sillä palkalla ei tarpeeksi pärjää, ja se aiheuttaa työttömyyttä, koska meillä kaikki eivät osaamistasoltaan edusta niin korkeaa tasoa, että ne nykyajan työpaikkoihin, voisi sanoa, korkean osaamisen työpaikkoihin, työllistyisivät. Eli meillä on ongelma, joka pitäisi ratkaista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

Edustaja Vartia ei ole nyt paikalla, mutta hän on monta kertaa täällä ottanut esiin sen, että ei tämä palkkoja nostamalla parane, vaan pitää miettiä se käteen jäävä osuus palkasta ja miettiä uudestaan veroratkaisuja, koska meidät haastaa koko ajan työelämän murros. Meillä tulee olemaan tulevaisuudessa niin, että keskituloiset työpaikat tulevat pienenevän, ja meidän on pakko tehdä jotain isompaa tässä.

Mutta kyllä täytyy edelleen sanoa, vaikka täällä edustaja Alanko-Kahiluoto totesikin, että valtion pitää tässä tehdä — se on selvä, oma osuus pitää valtion tehdä — että keskeinen rooli on kunnilla. Siellä on myös peiliin katsomisen paikka, ja jos peiliin katsoessa kuva ei miellytä, niin vika ei ole välttämättä peilissä.

19.31 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Nyt lipsutaan pikkuhiljaa käsittelyssä olevasta aiheesta, mutta totean nyt lyhyesti, että olen kyllä niin edustaja Lohen kuin Vartian kanssa eri mieltä, mitä tulee näihin teidän työmarkkinapoliittisiin linjauksiinne. Palvelualoillahan on iso ongelma muun muassa työtuntien riittämättömyys, joka sitten osaltaan vaikuttaa monen työntekijän matalaan palkkatasoon ja toimeentulon tasoon. Mutta se keskeisin periaate meillä on kyllä myöskin se, että kyllä palkalla pitää tulla toimeen. Ja myöskin palvelualueiden työntekijöillä on oikeus saada kohtuullinen korvaus tekemästään työstä — ja myöskin sellainen, jolla on mahdollista elää pääkaupunkiseudulla.

19.32 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tämä asumistukikeskustelu on periaatteellisesti erittäin tärkeä. Toki tätä on jo aika kauan käyty tässä, varmaan näkökulmat ovat tulleet selviksi. Hallitus ei selvästikään tätä asumistukea halua pitää riittävällä tasolla. Mutta pelkästään tämä asumistuen pienuus ei ole tietenkään ongelma, vaan kyllä pieni- ja keskituloisilla kansalaisilla tulisi olla mahdollisuus asumiseen omien tulojensa turvin — sen, mikä palkasta jää käteen. Siihen voidaan tietysti vaikuttaa osin muun muassa verotuksen keinoin, tuloverotusta on kevennetty. Toki nämä kevennykset eivät ainakaan näiden uusien hallituksen esitysten mukaan painotu riittävästi pieni- ja keskituloisiin. Sillä saralla on siis työtä tehtävänä.

Sitten tämä Helsingin kaupungin tilanne. Helsinki on Suomen suurin kasvukeskus, ja täällä asuntopula on todellinen, ja se on pahin kaikista Suomen kaupunkiseuduista. Helsingin asuntopula on toki pahentunut myös kaupungin omilla toimilla. Kaavoituksen ongelmista täällä äsken puhuttiin, ja ne ovat toki vakavia, mutta ongelmaa pahentaa entisestään myös se, että suuri osa maahanmuuttajista suuntautuu Helsinkiin ja pääkaupunkiseudulle. En usko, että Helsingin kaupunginvaltuuston viime keskiviikon päätös tarjota laajempia palveluja paperittomille, jopa asumispalveluja, parantaisi millään tilannetta, pikemminkin heikentää sitä entisestään. Tilanne huononee myös siinä tapauksessa, jos yli 100 kansanedustajan allekirjoittama lakialoite työvoiman saatavuusharkinnan purkamisesta runnotaan läpi täällä eduskunnassa. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että Suomen markkinoille tulee EU:n ja Eta-alueen ulkopuolelta suuri määrä halpatyövoimaa, ja lisäksi tietysti kilpailu asunnoista kiihtyy. Myös nämä kannattaa ehdottomasti pitää mielessä, kun tästä asumistuesta keskustellaan.

Puhemies Maria Lohela: Nyt, hyvät edustajat, lähemmäs varsinaista aiheena olevaa asiaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

19.34 **Markus Lohi kesk:** Arvoisa puhemies! Miksi me olemme tarvinneet kasvavassa määrin asumistukea: Vaikka tämä nyt menikin vähän sivupolulle, niin totean lyhyesti, että olen edustaja Anderssonin kanssa samaa mieltä siitä, että palveluolilla tahtoo olla niin pienet palkat, että niillä ei tule toimeen. Mutta ehkä se lääke on meillä eri, eli en lähtisi siihen bruttopalkan kasvattamiseen, vaan pitäisi kiinnittää enemmän huomiota siihen käteen jäävään osuuteen ja ottaa perustulo siihen työkaluksi tulevaisuudessa mukaan paremmin, jotta sillä eläisi — itse asiassa juuri niin kuin edustaja Savio täällä totesi, että pieni- ja keskituloinenkin pystyisi itse sen asumisen hoitamaan yhä kasvavassa määrin ja asumistuki olisi tarkoitettu väliaikaiseksi enemmän opiskelijoille ja sitten perusturvan varassa eläville, mutta ne, jotka töitä tekevät, pystyisivät itse kantamaan myös oman asumisensa kustannukset. Eli meillä ehkä on menty vuosikymmenten aikana liikaa silleen, että ovat työmarkkinaosapuoletkin kiinnittäneet tähän bruttopalkkaan huomiota, kun keskeistä on kuitenkin se käteen jäävä osuus. Tässä me Suomessa ehkä tarvitsemme tulevaisuudessa isomman uudistuksen, jossa otetaan perustulo mukaan tähän välineeksi ja sillä tavalla huolehditaan, että kaikki ovat osallisena työelämään, pystyvät sillä työllään myös tulemaan toimeen ja asutuskulut maksamaan niin, että tämä asumistuki ei tule olemaan pienituloisten ja keskituloistenkin kohdalla tavallaan se ensisijainen tukimuoto, mitä he saavat.

19.36 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa puhemies! Eikö ay-liike ole yleishyödyllinen toimija ja pitäisi olla köyhän asialla ja niin edespäin? Mutta minä luen tästä Ilta-Sanomien uutisen viime vuodelta: Suomen suurin yksityinen vuokranantaja nosti viime vuonna vuokriaan ja teki 370,9 miljoonan euron liikevaihdolla 224,7 miljoonan euron tuloksen ennen veroja. Ja nyt kun asumistuki nostaa vuokria, niin köyhä ihminen tietysti tukea nostaa ja siirtää sen tämmöisen ay-liikkeen toiminnan rahoittamiseen. Ja mitenkäs ay-liike tekee: nostaa niitten herrojen palkkaa, nytkin viimeksi nostettiin Aallon palkkaa puolella. Elikkä mihinkähän ne rahat siellä menevät? Ja kun puhutaan yleishyödyllisestä toiminnasta, että ne toimivat voittoa tavoittelematta, niin kyllä se toveripopulismi näköjään on semmoista, että jätkän taskusta otetaan rahat ja siirretään ne herran taskuun. Toiminta on tämmöistä käytännössä, mutta puheethan ovat nättejä, että saadaan ääniä. Toiminta on kyllä kaikkea muuta kuin mitä sopisi. [Silvia Modig: Vähän niin kuin perussuomalaisilla!] — Perussuomalaisilla on oikeaa toimintaa. Me olemme suomalaisten puolella ja suomalaisen yrittäjän ja työläisen puolella. Mutta me emme ole tällaisen puolella, että jaetaan ympäriinsä rahaa, semmoista rahaa, mikä on velkaa, jota tämä maa ottaa, ja sitä jaetaan ympäri maapalloa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 161/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.